

t.a.v. Voorlichtingsraad

**Communicatie Algemeen
Regeringsbeleid**
Contactpersoon

car@minaz.nl

Datum
9 april 2026

Onze referentie
4444056

Auteur
CAR

Kopie aan

memo

Aanwezigheid Rijksoverheid op platform 'X'

Aanleiding

Voor overheidscommunicatie wordt een brede kanalenmix ingezet om de samenleving te bereiken, waaronder platform 'X' (voorheen Twitter). De huidige ontwikkelingen op 'X' geven reden om de initiële overweging uit 2010 om aanwezig te zijn op het platform opnieuw tegen het licht te houden. De uitkomst van deze bespreking resulteert in een advies aan het SGO.

De VoRa wordt het volgende gevraagd:

1. Kennis te nemen van de geschetste afwegingen t.a.v. bereik, effectiviteit, wettelijke conformiteit en uitlegbaarheid van inzet op platform 'X' voor overheidscommunicatie.
2. Te adviseren over de aanwezigheid van de Rijksoverheid op het platform, waarbij vier scenario's voorliggen:
  - a. De aanwezigheid op het platform ongewijzigd voort te zetten;
  - b. De aanwezigheid op het platform onder voorwaarden voort te zetten;
  - c. De aanwezigheid op het platform te centraliseren;
  - d. De aanwezigheid op het platform te beëindigen.

Achtergrond en context

Het actief informeren van de samenleving behoort tot de kerntaken van overheidscommunicatie. Om ervoor te zorgen dat de informatie bij de burger terecht komt, moet de overheid daarom aanwezig zijn op de plek waar de burger zich bevindt. Sinds 2010 gebruikt de Rijksoverheid voor dit doeleinde ook het platform 'X' (Twitter). Destijds was de voornaamste reden om actief te worden op het kanaal om 'een breder publiek' in de gelegenheid te stellen bewindspersonen te volgen.¹ Het platform wordt ingezet om journalisten, (internationale) politici, regeringsleiders en burgers te bereiken, met vrijwel elk denkbaar communicatiedoel.²

Platform 'X' heeft sinds de overname door Elon Musk in oktober 2022 ingrijpende veranderingen ondergaan. Het platform behoorde ooit tot de meest invloedrijke sociale media platforms ter wereld. Onder het leiderschap van Musk is het karakter van het platform echter steeds meer gepolariseerd. Deze overname markeert niet alleen een kentering in de sfeer op het platform. Het afbouwen van moderatie, de verandering in afzenderverificatie (het zogenoemde 'blauwe vinkje', red.) van 'earned' naar 'paid',

¹ De Volkskrant (2012) 'Premier Rutte stort zich op social media (of probeert dat althans)'

² Denk bijvoorbeeld aan burgercommunicatie, crisiscommunicatie, nieuwsmonitoring, het onderhouden van (internationale) betrekkingen, het bestendigen van de weerbaarheid, contact met de media en stakeholdermanagement.

wijzigingen in het algoritme en zorgen over het gebruik van xAI (Grok) voor onder meer het creëren van nepbeelden (waaronder geseksualiseerde afbeeldingen) van bestaande (minderjarige) mensen, leiden gezamenlijk tot een toename van mis- en desinformatie, racisme, discriminatie, misogynie en antisemitisme.³ Steeds vaker wordt de overheid geconfronteerd met de vraag welke rol het platform dient te spelen in de overheidscommunicatie.

Scope

De reikwijdte van dit advies heeft tenminste betrekking op de corporate accounts van de kerndepartementen en de bewindspersonen. Door de ongelijksoortige wijze waarop publieke dienstverleners en agentschappen in contact staan met de samenleving, is een 'one size fits all' aanpak niet in alle gevallen wenselijk. Er dient een verdere afweging plaats te vinden in hoeverre dit advies betrekking heeft op andere Rijksorganisaties.

Afwegingen

Het nemen van een besluit over het wel of niet op het platform aanwezig zijn, is niet eenvoudig. Het platform blijft ondanks de daling van het aantal gebruikers een significante speler, mede doordat belangrijke stakeholders van de Rijksoverheid aanwezig blijven. Zowel de aan- of afwezigheid van de Rijksoverheid op 'X' zal voor vragen uit politiek, media en samenleving zorgen. Een ideale keuze bestaat niet. Bij het maken van een zorgvuldige afweging zullen verschillende factoren en overwegingen een rol spelen. Deze zijn hieronder geordend onder vier pijlers: bereik, effectiviteit, wettelijke conformiteit en uitlegbaarheid. De afwegingen dragen ieder een eigen gewicht en zijn daarmee niet gelijksoortig.

Bereik

Weergaven

Platform 'X' geeft gebruikers slechts selectief toegang tot gebruiksdata en daardoor beperkt inzicht in het 'bereik' van berichten. De data is niet onafhankelijk te verifiëren, omdat 'X' onderzoekers geen inzage geeft. De cijfers die 'X' deelt, tonen niet het bereik aan, maar het aantal weergaven. 'X' telt een weergave als een gebruiker een van jouw berichten ziet. Dat kan in de tijdlijn zijn, maar ook in de zoekresultaten of in replies op andere berichten. Vluchtig, herhaaldelijk langs een bericht scrollen op één of meerdere van deze plekken leidt al snel tot (vele) extra weergaven.⁴ Ook weergaves aan geautomatiseerde accounts en bots tellen mee. In de praktijk betekent dit het volgende: als 1.000 volgers een bericht zien, levert dat 1.000 weergaven op. Zien diezelfde 1.000 volgers later het oorspronkelijke bericht nogmaals én een daaraan toegevoegd bericht, dan komen daar 2.000 weergaven bij. Zo worden in totaal 3.000 weergaven gecreëerd, terwijl nog steeds dezelfde 1.000 personen zijn bereikt.⁵ Deze rekenmethode levert sterk geïnflateerde cijfers op, waardoor een vertekend beeld van het daadwerkelijke bereik ontstaat.

³ <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0313293>

⁴ X legt impressies als volgt uit: 'Count of times the post appeared on a user's screen. Not unique—the same user viewing twice, counts as two impressions.' Zie ook: <https://docs.x.com/x-api/fundamentals/metrics#impressions>

⁵ Wat is het verschil tussen bereik en weergaven op sociale media, zie ook: https://www.coosto.com/nl/blog/artikel/wat-is-het-verschil-tussen-bereik-en-weergaven-op-social-media?utm_source=chatgpt.com

Doordat het aantal weergaven ook meeweegt in het algoritme dat bepaalt welke berichten gebruikers te zien krijgen, is er een risico voor de totstandkoming van een positieve feedbackloop binnen het netwerk van een gebruiker op 'X'. Vooral bij berichten die discussies onder gebruikers uitlokken, kan dit leiden tot exponentiële groei in weergaven, zonder een significante toename in bereik.

Hoeveelheid gebruikers

Wel is relatief betrouwbaar vast te stellen hoeveel Nederlanders een account op 'X' hebben, wat hun (dagelijkse) gebruik van 'X' is en hoeveel mensen accounts van de Rijksoverheid volgen. Op het hoogtepunt in 2022 waren er circa 3,5 mln. Nederlandse accounts op 'X'. In 2026 daalde dit naar 2,8 mln. (-20%). 'X' is daarmee volgens onderzoeksbureau *Newcom* het negende socialemediaplatform in Nederland. Gemeten over 2025 bleef het aantal dagelijkse gebruikers nagenoeg stabiel. Het aantal volgers van bewindspersonenaccounts loopt sterk uiteen. Het grootste account (@MinPres) telt circa 1,3 mln. volgers, gevolgd door een aantal kleinere accounts van o.a. de ministers van Defensie, BuZa en VWS (gemiddeld 55 duizend volgers). De kleinste bewindspersonenaccounts van o.a. BZK, OCW en IenW tellen allen om en nabij de tweeduizend volgers. Op de departementale kanalen loopt het bereik uiteen van circa 123 duizend volgers (OCW) tot 22 duizend (FIN).

Signalen

Platform 'X' blijft een plek waar informatie en sentiment (signalen) uit de maatschappij kan worden opgehaald. Dit stelt de overheid in staat om beleid, communicatie en besluitvorming beter af te stemmen op wat er leeft onder burgers. Tegelijkertijd staat deze functie onder druk als gevolg van de toename van mis- en desinformatie en de afgenomen moderatie, waardoor ruis en vertekening kan ontstaan.

Effectiviteit

Doelgroep

De effectiviteit van het platform voor overheidscommunicatie wordt ook bepaald door de doelgroepen die bereikt worden. Op het medium zijn relatief veel (internationale) politici, regeringsleiders, ngo's, journalisten en mediaorganisaties aanwezig, ondanks dat een aantal prominente media zoals NOS, Nieuwsuur, The Guardian, Le Monde, De Volkskrant en Vrij Nederland het platform recent verlaten hebben. Hierdoor blijft het een platform dat relevant is voor de Rijksoverheid om stakeholders te informeren. Bovendien benutten deze doelgroepen het medium ook om informatie van de Rijksoverheid via hun eigen netwerk en/of andere (waaronder traditionele) (media)kanalen verder te verspreiden. Het bereiken van de bredere samenleving wordt daarmee indirect versterkt door het gebruik van 'X'. Enkele specifieke communicatiedoelen, zoals het informeren van de Nederlandse media, zouden op basis van werkafspraken ook anders gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast benut de Rijksoverheid het platform om Nederlanders in het buitenland te voorzien van informatie.

Algoritme

Bij het openen van 'X' beginnen gebruikers automatisch op de berichtenfeed 'Voor jou'. Hier toont 'X' gebruikers een selectie van berichten die het hybride algoritme op basis van interesses, netwerk en hoeveelheid interacties relevant acht. Om een volledig

overzicht van alle geplaatste berichten te krijgen, moeten gebruikers handmatig naar de berichtenfeed 'Volgend' gaan. Dit betekent dat veel gebruikers waarschijnlijk nooit een volledige overzicht ontvangen van alle berichten die verzonden worden vanuit een specifiek account.

Het algoritme prefereert daarnaast, in tegenstelling tot veel andere platforms, berichten die recent geplaatst zijn en toont deze in min of meer chronologische volgorde. Echter alleen wanneer de gebruiker handmatig de 'volgend' pagina selecteert. Dat maakt het platform enigszins geschikter voor crisiscommunicatie dan andere platforms, omdat 'X' gebaat is bij korte en regelmatige updates. Doordat crisiscommunicatie veel interacties oplevert, dat bijdraagt aan de wijze waarop het platform bereik meet, helpt de positieve feedbackloop hier bij het sneller verspreiden van crisiscommunicatie. Berichten waarin gelinkt wordt naar externe websites of nieuwsartikelen worden daarentegen structureel minder getoond door het algoritme, o.a. omdat ze gebruikers weg leiden van het platform.⁶ Website *Villamedia* schatte in 2024 dat berichten van persbureau Reuters (25,6 mln. volgers) daardoor gemiddeld slechts elfduizend volgers bereikte (0,04%).⁷

Mis-en desinformatie

Keerzijde van hoe het algoritme helpt bij het sneller verspreiden van crisiscommunicatie, is dat dit ook geldt voor de verspreiding van mis- en desinformatie. De verspreiding van deze (bewust) niet-kloppende informatie lift mee op onze inzet op deze kanalen waardoor de betrouwbaarheid van (overheids)informatie al bij de bron wordt ondermijnd.⁸ Het gebrek aan moderatie op het platform maakt dat deze informatie bovendien onweersproken en zichtbaar blijft. Uit onderzoek van Newcom blijkt dat ook gebruikers van 'X' zich hier zorgen over maken, ook de NOS vertrok mede om deze reden van het platform.⁹

Wettelijke conformiteit

Het platform 'X' staat in het kader van de Digital Services act onder verscherpt toezicht van de Europese Commissie (EC). Dit heeft geleid tot meerdere handhavingprocedures en boetes, onder meer voor 'het verspreiden van illegale inhoud, mis-en desinformatie, het beïnvloeden van verkiezingen, het inrichten van dark patterns (manipulatieve, onzichtbare ontwerpkeuzes die het gedrag van gebruikers sturen) en het niet inrichten van risicobeheer'. Recent is de EC een onderzoek gestart naar de verspreiding van seksuele deepfakes op 'X' via haar AI-model 'Grok', de Nederlandse rechtbank verbood op 26 maart dergelijke functionaliteit.¹⁰ Voor het niet

---

⁶ Villamedia, Musk bevestigt dat links naar nieuwsartikelen op X worden onderdrukt. Zie ook: https://www.villamedia.nl/artikel/musk-bevestigt-dat-links-naar-nieuwsartikelen-op-x-woorden-onderdrukt?utm_source=chatgpt.com

⁷ Villamedia, Musk bevestigt dat links naar nieuwsartikelen op X worden onderdrukt. Zie ook: https://www.villamedia.nl/artikel/musk-bevestigt-dat-links-naar-nieuwsartikelen-op-x-woorden-onderdrukt?utm_source=chatgpt.com

⁸ NOS, NOS plaatst vanaf vandaag geen nieuwsberichten meer op X. Zie ook: <https://over.nos.nl/nieuws/nos-plaatst-vanaf-vandaag-geen-nieuwsberichten-meer-op-x/>

⁹ Newcom onderzoek + NOS

¹⁰ Onderzoek EC naar aanbevelingssysteem Grok en X, zie ook: <https://www.njb.nl/nieuws/onderzoek-europese-commissie-naar-aanbevelingssysteem-van-grok-en-x/> en <https://nos.nl/artikel/2607979-rechtbank-amsterdam-verbiedt-uitkleedfunctie-chatbot-grok-in-nederland>.

voldoen aan regelgeving die toeziet op verplichte advertentietransparantie is eind 2025 een boete opgelegd van €120 mln. De Ierse toezichthouder (bevoegde autoriteit) heeft een onderzoek ingesteld naar het platform voor het niet naleven van de AVG.

Uitlegbaar

Communicatie van de Rijksoverheid dient altijd in overeenstemming te zijn met de algemene uitgangspunten van de democratische rechtsstaat, en de praktische vertaling voor overheidscommunicatie: de Uitgangspunten Overheidscommunicatie. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de inhoudelijke communicatie op het platform voldoet, maar dat de randvoorwaarden voor inzet steeds verder onder druk komen te staan. Dat uit zich met name op de volgende punten:

Eigendom

De afhankelijkheid van 'X' als communicatiekanaal voor de Rijksoverheid voor meerdere communicatiedoelen, alsmede de governance-structuur (privaat eigenaarschap) van het platform, tasten de autonomie van de Rijksoverheid aan. De Rijksoverheids-accounts (kanalen) op 'X' zijn geen eigendom van de Rijksoverheid. Toegang tot de accounts (en diens volgers) en de gebruiksvoorwaarden van het platform kunnen eenzijdig gewijzigd en/of ontzegd worden.

Naleving normen

Daarnaast zorgen de door het platform ingezette beleidswijzigingen voor een toename van mis- en desinformatie, racisme, discriminatie, misogynie en antisemitisme. Op meerdere onderdelen wordt geldende wet- en regelgeving zoals de AVG en de DSA niet nageleefd. Daarmee staat het gebruik van het platform op zeer gespannen voet met het uitgangspunt dat de Nederlandse overheid zijn eigen wetten en regels naleeft en burgers niet blootstelt aan content die daarmee strijdig is om overheidsinformatie te raadplegen.

Aanwezig in het publieke debat

In een democratische rechtsstaat is de overheid er voor de burger. Dat brengt de plicht met zich mee de maatschappij actief te informeren over wat de overheid doet en besluit. De overheid moet ervoor zorgen dat de informatie bij de burger terechtkomt en is daarom zoveel mogelijk aanwezig op de plek waar de burger zich bevindt. Terugtrekken van 'X' kan gezien worden als afstand nemen van een plek waar een relevant smaldeel van het publieke debat plaatsvindt.

Europa

Binnen de Europese Unie zijn vrijwel alle (centrale) overheden, regeringsleiders en staatshoofden actief op 'X'. Wel zijn er grote verschillen in hoe 'X' wordt ingezet. Sommige regeringsleiders gebruiken het kanaal bijvoorbeeld enkel op persoonlijke titel, anderen doen dit juist uitsluitend met een corporate account. Slechts enkele prominente Europese leiders, zoals de Spaanse vicepremier Yolanda Diaz, hebben 'X' (publiekelijk) in zijn geheel verlaten. 'X' blijft derhalve binnen de EU een prominent politiek communicatiekanaal. Op enkele noemenswaardige plekken binnen de EU, waaronder de voltallige Europese Commissie en binnen de Duitse overheid, wordt daarentegen nadrukkelijk gewerkt aan de aanwezigheid op alternatieve kanalen zoals Mastodon en BlueSky.

Beschikbaar en betrouwbaar op openbare bron

De huidige populariteit en dominantie van sociale mediakanalen in het Nederlandse medialandschap maken het onwaarschijnlijk dat de Rijksoverheid een populair alternatief kan ontwikkelen voor de grote bestaande socialemediaplatformen. Dat laat onverlet dat de Rijksoverheid ervoor dient te zorgen dat burgers zonder tussenkomst van 'X' toegang moeten hebben tot overheidsinformatie. Daarom is het van belang dat informatie van de overheid altijd herleidbaar is naar een toegankelijke en verifieerbare bron, zoals Rijksoverheid.nl of een open socialemediaplatform als social.overheid.nl (Mastodon).

Handelingsperspectief op basis van scenario's

Scenario 1 – ongewijzigd continueren van de huidige aanwezigheid

De Rijksoverheid blijft X breed inzetten voor nieuws, beleidscommunicatie, crisiscommunicatie en publieksinteractie via bestaande accounts van ministeries, bewindspersonen en uitvoeringsorganisaties, zonder aanvullende voorwaarden of beperkingen.

Voordelen	Nadelen
<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoud van directe toegang tot stakeholders • Continuïteit in crisiscommunicatie via nieuwgericht kanaal. • Geen verlies van bestaande volgers. • Behoud van bereik richting de maatschappij waaronder moeilijk bereikbare doelgroepen. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorkomt beeld van terugtrekking uit het publieke debat.¹¹ <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen aanpassingen nodig in processen, capaciteit of communicatiestrategie. • Behoud van opgebouwde expertise en routines binnen communicatiedirecties.	<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Misleidende bereikcijfers bieden vertekend beeld van maatschappelijke impact. • Voortdurende afhankelijkheid van Big Tech. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overheid is actief op een platform dat actief desinformatie en schadelijke en strafbare content faciliteert. Voortgezet gebruik van een platform dat aantoonbaar (Europese) wet- en regelgeving als de DSA en de AVG schendt. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delen van informatie op niet vrij toegankelijk platform. • Extra inspanning naleving archiveringseisen. • Toenemende druk vanuit bestuurlijke en politieke stakeholders om aanwezigheid te heroverwegen.

¹¹ Verontwaardiging over stoppen NOS en Nieuwsuur op socialmediaplatform X, zie ook: [Verontwaardiging over stoppen NOS en Nieuwsuur op socialmediaplatform X](#)

--	--

Scenario 2 – Voorwaardelijke aanwezigheid op basis van communicatiedoel (rol/taak)

De Rijksoverheid beperkt het gebruik van X uitsluitend tot het gebruik voor duidelijk afgebakende doeleinden onder vooraf vastgestelde voorwaarden. Waaronder het doorverwijzen naar een primair informatiekanaal van de Rijksoverheid, zoals Rijksoverheid.nl en accepteert daarbij dat inzet van X niet meer voor alle communicatie(doeleinden) toegestaan is. Gecontinueerde inzet met name gericht op het bereiken van specifieke, invloedrijke doelgroepen en voor de inzet bij crisiscommunicatie.

Voordelen	Nadelen
<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoud van directe toegang tot stakeholders • Continuïteit in crisiscommunicatie via nieuwsggericht kanaal. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duidelijk verhaal: aanwezigheid is functioneel, niet normatief. • Positionering van X als aanvullend distributiekanaal, niet als primair platform. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vermijdt abrupte exit, maar toont bestuurlijke regie. • Signaal dat zorgen serieus worden genomen zonder informatie-infrastructuur direct los te laten. 	<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Misleidende bereikcijfers bieden vertekend beeld van maatschappelijke impact. • Voortdurende afhankelijkheid van Big Tech. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overheid is actief op een platform dat actief desinformatie en schadelijke en strafbare content faciliteert. • Voortgezet gebruik van een platform dat aantoonbaar (Europese) wet- en regelgeving als de DSA en de AVG schendt. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sommige organisaties en BWP's wel op X, anderen niet (gezamenlijkheid). • Vereist centrale coördinatie, richtlijnen en handhaving. • Extra inspanning naleving archiveringseisen. • Risico op versnipperde toepassing tussen organisaties.

Denkbaar handelingskader:

- Inzet alleen waar X aantoonbare meerwaarde heeft (internationale media/speelveld en crisis)
- Heldere kaders voor gebruik en doelaafbakening
- Actieve verwijzing naar rijksoverheid.nl als primair informatiekanaal.
- Primair zenden, beperkt reageren
- Periodieke herijking (bijv. halfjaarlijks)

Scenario 3 – Het centraliseren van de aanwezigheid op 'X'

De Rijksoverheid beperkt de aanwezigheid op 'X' tot slechts enkele accounts, te weten:

het staatshoofd (@KoninklijkHuis), de regeringsleider (@MinPres) en het account @Rijksoverheid. Departementen en Rijksorganisaties kunnen voor duidelijk afgebakende doeleinden, onder vooraf vastgestelde voorwaarden gebruikmaken van het X-account @Rijksoverheid. Dit gebeurt op basis van een model lijkend op 'zendtijd Rijksoverheid'. Bij alle berichten moet duidelijk worden gemaakt wie de afzender is en worden doorverwezen naar een primair informatiekanal voor meer informatie. Bewindspersonen en overheidsorganisaties zijn niet langer actief op 'X'

Voordelen	Nadelen
<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eenvoudig vindbaar • Behoud directe toegang tot stakeholders via duidelijk herleidbare kanalen. • Continuïteit in crisiscommunicatie via nieuwsgenricht kanaal. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanwezigheid is beperkt tot het noodzakelijke minimum. • Positionering van X als aanvullend distributiekanaal, niet als primair platform. • Dataminimalisatie sluit aan bij vereisten AVG. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centrale bron voor overheidscommunicatie op X. • Toont regie door de aanwezigheid op het platform terug te brengen naar de absolute kern. • Strikte beperking van de omvang van de aanwezigheid vermindert uitdaging betrouwbaar alternatief ernaast te zetten. • Verminderde capaciteit vereist voor aanwezigheid op X. • Verminderde inspanning naleving archiveringsseisen.	<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperking van de communicatieve mogelijkheden op het kanaal. • Misleidende bereikcijfers bieden vertekend beeld van maatschappelijke impact. • Voortdurende afhankelijkheid van Big Tech. • Verlies van bereik richting de maatschappij waaronder mogelijk enkele doelgroepen met grotere afstand tot de Rijksoverheid. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijke maatschappelijke discussie over verkleinde inzet • Overheid blijft deels aanwezig op een platform dat actief desinformatie en schadelijke en strafbare content faciliteert. • Voortgezet gebruik van een platform dat aantoonbaar (Europese) wet- en regelgeving als de DSA en de AVG schendt. • Kans op framing als gedeeltelijke terugtrekking uit het publieke debat. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewindspersonen worden naar verwachting actief op partijpolitieke accounts. • Risico op weigering in naleving. Politiek kwetsbaar. • Noodzaak tot herinrichting van communicatiestrategieën en crisisprotocollen.

- Inzet alleen op de kernidentiteit van de Rijksoverheid
- Geminimaliseerde en heldere kaders voor gebruik en doelafbakening
- Actieve verwijzing naar rijksoverheid.nl als primair informatiekanaal.
- Primair informeren, beperkt reageren
- Periodieke herijking (bijv. halfjaarlijks)

Scenario 4 – Beëindiging van de aanwezigheid

De Rijksoverheid sluit alle officiële accounts op X en gebruikt het platform niet langer voor alle vormen van overheidscommunicatie. Informatievoorziening verloopt via eigen kanalen en andere socialemediaplatformen.

Voordelen	Nadelen
<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desinformatie lift niet langer mee op het bereik van de Rijksoverheid. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consistent met Europese regelgeving en normen en waarden. • Rijksoverheid niet meer aanwezig op dit platform dat actief desinformatie en schadelijke en strafbare content faciliteert. • Voorkomt dat Rijksoverheid bijdraagt aan een platform dat burgers bloot stelt aan problematische content. • Niet langer actief op platform dat aantoonbaar (Europese) wet- en regelgeving als de DSA en de AVG schendt. <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterkt positie van eigen kanalen als primaire, toegankelijke informatiebron. • Geen extra inspanning naleving archiveringsvereisten.	<p>Bereik en effect</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desinformatie is niet meer te bestrijden op het platform waar het zichtbaar is. • Verlies van bereik richting de maatschappij waaronder mogelijk enkele doelgroepen met grotere afstand tot de Rijksoverheid. • Verlies bewezen effectief communicatiekanaal richting journalisten, beleidsmakers en internationale netwerken. • Verzwakking van crisiscommunicatiecapaciteit. <p>Uitlegbaarheid en (regel)conformiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onvermijdelijke maatschappelijke en politieke discussie over vertrek. • Kans op framing als terugtrekking uit (bepaald deel van) het publieke debat. • Niet in lijn huidige narratief 'aanwezigheid op sociale media' <p>Operationeel en strategisch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noodzaak tot herinrichting van communicatiestrategieën en crisisprotocollen.